

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ОРГАН НАРОДНО-ЛИБЕРАЛНЕ СТРАНКЕ.

ЦЕНЗ 6Д СРЕДИ:

МА ГОДИНУ 24 ДИНА, ИА ПО ГОДИНУ 12 ДИНА, ИА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.

ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРУ.

МА ГОДИНУ 30 ФРАНКА, ИА ПО ГОДИНУ 15 ФР. ИА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.

ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:

МА ГОДИНУ 15 ФР. ИА БАНК., ИА ПО ГОД. 8 Ф. ИА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.

ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:

МА ГОДИНУ 36 ФРАН., ИА ПО ГОДИНУ 18 ФР., ИА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

НАШЕ НОВЕ ДИПЛОМАТЕ

—

Ми смо знали да је државна независност скупља од зависног стања. Као што човек појединац, који хоће да је независан, мора да троши свој приход или своју зараду на своје издржавање, па ипак му је то милије него да допусти да га други издржава, тако се и држави а независност не може преплатити; нема народа који би се вратио у зависно стање само зато, што му је независност прескупа. Но с друге стране не сме се ни то изгубити из вида, да је у прво доба независности, ако је та независност извојевана крвавом борбом, као у Србији, стање државне благајнице на врло њеној, јер се многа снага источила на борбу за независност, па ваља пазити да ијаки извори многим захитањем не усахну. Зато ће сваки мудар државник пазити да симболе независности поставља и развија полагају, корак по корак, по степену нужде и користи, ако стање благајне захтева штедњу.

Да ли су то наши „државници“ имали на уму при попуњавању нових посланичким места при страним дворовима?

Кад прочитамо тај указ а помислимо на трошкове што га он доноси и на послове које ће ти људи имати да свршују, онда нам ће неких неприлика између плате и посланаца тако пада у очи, да бисмо морали помислiti да се нашај државној каси пресипа, кад не бисмо знали да је, противно.

Пре рата за независност била је Србија престављена само у Цариграду, Букурешту и Бечу; разуме се да су та преставништва и после рата безусловно потребна. После берлинског конгреса основана су још посланства у Петербургу, у Софији и у Паризу. О потреби посланика српског на двору руског цара јамачно се неће посумњати ни један Србин; јер није само захвалност за моћну заптиту цара Ослободиоца која нам ту жртву налаже, него и обзор на сродно племе по крви и вери, обзор на већите природне везе, које у свако доба могу бити одсудне по судбину Србије. Исто су тако обзори на племенско и верско сродство и на суседство налагали потребу да се оснује заступство Србије у Софији.

При постављању посланства за Париз имала је прећачња влада на уму, да је Париз извор и срце новчаног света јевропског и да ће Ср-

бији за велике инвестиције, без којих независност не може проћи, требати и велики зајмови, те се држава може сачувати од велике штете ако буде на извору имала свог човека, чувара свога блага. Зато је основано посланство и зато је постављен посланик за Париз. Но влада од 19. октобра, кад се упустила у велике финансијске операције са париском шијаџом, при којима јој је тамошњи посланик био десна рука, осетила је потребу, да се тих послова лати оберучке, те је поред своје десне руке поставила и леву руку, поред „изванредног посланика и пуномоћног министра код француске републике“ још једног „изванредног заступника и министарског пуномоћника код Генералне Уније“. Да ли је влада осетила ту потребу због недовољности редовног „изванредног“ посланика, или због превеликих послова, то је њена ствар. Доста то, да ни редовни „изванредни“, ни ванредни изванредни заступник нису били довољни да обавесте владу о правом стању послова ради којих су постављени, те је држава у тим пословима тако тешко, тако невидовно страдала, као да у Паризу није било ни једнога писара да чува интересе Србије.

Прво посланство што га је напредњачка влада основала и одмах попунила, то је посланство у Берлину. Ми смо мислили, а досадашње искуство само нас је утврдило у томе минишљењу, да је то посланство за сад *сасвим излишно*. Шта ће наш посланик у Берлину? Немачка нити је никад водила, нити води, нити ће скоро водити самосталну политику на јевропском југонистоку, особито према мањим државама балканског полуострва. У том се погледу Немачка ослања или на Русију, или на Аустрију; до Берлинског конгреса ишао је Берлин целог овог века с Русијом, од конгреса пак ишао је с Аустријом. Према томе довољно би било поверићи то заступање или нашем бечком, или петроградском посланику, према правцу који надвлада и који ће се исто тако, а можда још и боље, осетити у Бечу или Петрограду, него у Берлину.

Већ је потребније и разложније наше посланство у Лондону, јер велика Британија води и водиће на врло самосталну политику према истоку. Но попуњавање тога места није била прека потреба. После решења мисирског заплета Инглеска нема потребе да се брине о другим

источним стварима, а после уговора нашег с Аустр. Угарском и његових последица по наш одношаш са В. Британијом, најмање имају у Лондону повода да помишљају на Србију. За вршење наших послова с инглеском владом довољан је посланик „Њеног милостивог Величанства“ у Београду, а символу наше независности задовољено је оверењем нашег париског посланика и у Лондону.

И посланство у Риму може нам бити од користи, као и у Лондону, јер Италија и по положају и по историји има своју политику на истоку, о којој ваља да водимо рачуна. Но попуњавање тога места никако није било од преке потребе, осебито после склоњења уговора са том краљевином, јер досадашње је искуство показало, да све послове наше с Италијом може да свршава наш посланик у Бечу, који је и код Квиринала (краљевог двора), у коме се, по свој прилици, воде озбиљни и важни преговори у име Русије и Италије, и спремају судбносни догађаји општег европског значаја. Ми, наравно, не можемо знати да ли је и у колико то стражовање немачких и аустријских листова оправдано, и ако се не устежемо изрећи да и нама то дugo бављење у Риму изгледа доста значајно, нарочито што се у исто време и са више страна појављују гласови о неком савезу између Русије, Француске и Италије. Но и кад не бисмо хтели истицати те моменте на површину, они се по природном току политичких догађаја истичу и сами, а истиче их у првом реду Немачка и Аустро-Угарска, у којим се државама данас некако чудновато на сва уста више, да међу владаоцима њиховим постоји писан и потписан савез, који нико па ни Русија неможе више пореметити или — преиначити. То значи, да се Русија много и не отима, да — преиначава писан и потписан савез између Немачке и Аустрије, да дакле — има пречка посла. Иначе неби у Немачкој и Аустрији говорили, да ни Русија није више у стању то преиначити. Дабоме, кисело је грожђе.

— У берлинским дипломатским круговима говори се као позитивно да је руска влада решила грађење нове војне железнице на југозападној граници Аустро-Угарске. У исто време кад је грађење те железнице отпочето, саопштено је свима уредницима руских листова да о томе ништа не јављају.

— У Паризу је пре неколико дана отпочeo главни претрес против Бонтуа.

— Нова војна организација у Аустро-Угарској ступила је прошле

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ

УТВРНИКОМ, ЧЕТВРТНОМ, И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ

ГРЕДИЈАЛСТВО С АДМИНИСТРАЦИЈА У СРБИЈИ Г. КОСТЯ ЦРНОГОРЦА
ГОСПОДСКА УЛИЦА ВР. 7.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:

ПРИЧА ПУТ 12 ДИНА ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ДИНА
ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА ОД РЕДА.

Рукописи шаљу се уредништву, а претплате администрацији
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.

Рукописи не враћају се исплаћена писма ни примају се.

недеље у живот. Цела војска дели се на 15 корпуса, над којима су команданти већ наименовани.

ИЗ ЛИСТОВА

а) СРПСКИХ

„Српском Листу“ пишу из Котора, 15/17. новембра:

Давас ћу да извијестим штаване читаоце о многом којем чесм, а надам се да ми неће замјерити, што се нећу хржати једнога предмета.

О усташима, колико Бокешким толико и Херцегонцима, који су интернирани по Црној Гори не долазе нам никакви гласови, а то је и наравна ствар, јер их је влада Црногорска лијепо понамјестила и дала им све како ће бодље презимјети. Главари Бокешких усташа још су једнако на Ријеци и тамо је отишao Црногорски министар преседник г. Ђоко Ђетровић и министар иностраних дела г. Станко Радонић. Што ће тамо урадити са усташима, то је трудно знати, јер је нама Приморцима заједно иши у Црну Гору, а Црногорци опет од неког времена сасвим слабо долазе на наш пазар, пошто је џумручки закон на црногорске производе отежао трговину.

Буро Вукотић, о ком сам више пута говорио и на кога је циљао министар Казаљ, био је премјентес из затвора са Цетиња у Подгорицу. Исто је тако још у затвору и неки Мијушковић, на кога се тужио барон Темел.

Ових дана обрадовао нас је глас са Цетиња, наиме, да је Његово Височанство Књаз Никола, нашег земљака Вицариона Јубиши уменовано Црногорским Митрополитом. Јубиши је родом Паштровић и други рођак нашег Стевана Митрова и он је отишao у Црну Гору 1868 године и одма ступио у црногорско поданство. Од када је постапао Владиком сједио је у Острожном манастиру, као „Епископ Ђетек и Захумски“. Он је ових дана дошао на Цетиње и књаз је у почаст његову држао свечану вечеру на којој је Јубиши обдарио одредом Давида првог реда — Ми се из свега срца радујемо и честитамо г. Јубиши велико поверије које му је удијелило Његово Височанство, да буде глава црногорској цркви! Мало за тим обрадова нас и други глас да је г. Митрофан Бан хризантимит и досадани администратор митрополије уменован Владиком па мјесто г. Јубиши. Сретно!

ДОПИСИ

Прокупље, 9. Новембар 1882. год.

Још од прошле године, у нашем општинском суду кметови су све сами на предњаци, присталице сада је помоћник Стеве Костића, који је преко њих раздвојио што је хтено. Али некако збор једног плаца овде у вароши, земљашта вакунског, које је помоћник Стева присвојио, — пресуде општине наше стајају на пут овоме присвајању, што наравно по силе старешинства и силе Стевине, преседник није могао успети.

ЛИСТАК

Н И Ш

И МИЛКОВЕ ЗНАМЕНИТОСТИ.

(МАСТАВАК.)

1805. био је Синђелић бор на Иванковицу, а од 1806. бавио се највише на Делиграду и 1809. сви се крену под заповедништвом војводе Милоја. Нишу, дођу над Каменицу а Синђелић сиђе на висова, пред Каменицу, на Чагару, ту... где му је сам споменик!

Остали су шанчеви и војводе били: Петар Добрњац и Вељко у Горњим Матејевицама; Љубица Барјактараћ (из Извода Ћупр. окр.) више Матејевица, Милоје Петровић војвода (главни командант) у Каменици; Паља из Мельнице (Млава) изнад Каменице, више цркве и Милоје бекари у Доњим Матејевицама. Свега дакле шест шанчева а главни војвода Милоје Петровић. Добрњац и Милоје били су у завади, што је до 1809 на Делиграду и над војском био старешина Добрњаца, а од 1809 поста Милоје Пе-

ово је изазвало огорчење Стевине противу преседника, свога присталице; — па да би му се осветио и са званија га отерао, — он натури члана општи суда, Тасу Китића, да му ствара неизражане, те је Таса чинио шта је хтено и у суду и ван суда, — нити је вршио нареде свога преседника, што овога приуди, те све неурядности Тасине извесе одбору, који реши, да се сазове збор 17. окт. т. г. да изави свима кметовима неизверче или изверче.

Тога дана имали су право гласања свега 56. грађана, а дошли су и гласања 17. њих, — што, наравно, према закону није био довољан број гласача — те се од бирачког одбора писменим објавама објавили по вароши ово, као и да је решено: да буде збор на дан 24. Окт. за гласање неизверче или изверче.

Али сутра — дан, 18. Окт. пошто су објаве од бирачког одбора по вароши растурује, — помоћник Стева оде у општину, сазове збор и са њима реши: да је по закону довољан број гласања противу преседника, па према томе одма разреши преседника од дужности и нареди да буде збор 31. Окт. само за бираче преседника. Наравно да је противу овог поступка Стевиног било жалбе телеграфом г. Министру унутрашњих дела. Но пошто су жалбе управљене лично противу помоћника Стева, зета Ђорђанчевог, — кога је Гарашанин за три месеца од капетана треће класе ваџирао за помоћника начелства прве класе, — то напред можемо погодити какво ће решење наше.

Кад је осванио 31. Окт., многи народ сакупио се у општину, па је тражио од бирачког одбора, у коме је заседао и преседник овдашњег мртвог пододбора на предњачке стране, злогласни и у турско време Петар Лакошић, — да гласа „за“ или против за све кметове. Али бирачки одбор састављен све од самих напредњака, одбие ово тражење и недаде гласати за све кметове; — којом приликом Лакошић назива сва грађанска овдашње фукаром и рече им: да ће их све раните и изранити својим трицима. Сакупљено грађанство преко 200. њих видио да им се неизрича молба и неда гласати за све кметове, и да их још и злогласна удворица влас ичка раније као стоку трицима, — сви оду у начелство да моле да они нареди да могу гласати за све кметове, као што је бирачки одбор решење своје саопштио свом грађанству 17. Окт. да се има гласати за све кметове.

Али силај видеоловачки напредњак, помоћник Стева знајући да је у одбору бирачком његов пршипетља удворица Лакошић, и да ће да се гласа не само противу преседника што би он жељио, већ да ће се и противу оба члана напредњака који му у смислу на руку иду, он — Стева — викаје сакупљеном грађанству, да одма оձаје напоље из авије начелства, или ако неће, да смеће сви иду у подрум у апсе начелства. Али народ вије се попашио силе помоћникове и нехтео се разићи тражење решења како их све тера да иду у апсу.

Кад силај помоћник Стева виде, да се народ неће да разиће, он позва свога савезника напредњака Илију X. Поп-

овића, капетана Добрничког среза и његове све пандуре па нареди, те капију авије начелства затворише и да сви пандури начелства и српски са оружјем опколе народ. Међутим његов верни саветник капетан Илија посаветује га, да би вадило сместа потражити помоћ војску од овдашњег батаљона стајаће војске. И помоћник Стева одмах прихвати ову срећну мисао, па сместа званичним актом затражи од заповедника војске, да му се са убојном спремом стави одмах на расположење један вод стајаћих војника.

И тек да се војници криву из касарни за у начелство, али у том часу стигне друга званична наредба од помоћника Стева, — да је престала потреба за помоћ војничку и није нужно да се војска шаље начелству. И тражење и опозивање војске, свршео је све у најкрајем времену, тако рећи моментално.

Молићемо г. Стеву, јеле да смо се хтело мало поиграти и војске. —

Помоћник Стева опознао је своје званично тражење за помоћ војску зато, што је у том времену стигао овде из Куршумлије начелник окружни, — па видио какав је наред и забуну направио његов помоћник, — начелник нареди те сви пандури оду на своја места, а сакупљени народ посаветује, да иду својим кућама, па ће се сутра све наредити како треба по закону; а међутим нареди да један одборник заступа у дужности члана Тасу Китића, на кога су сви грађани највеће нездовољство изјављивали.

Сутра — дан оде начелник у општину, сазове одбор и опет поврати на своје место за члана Китића. Зашто је оваку стапност своје нареде начелник одржао, — то ће он знати. —

Сада пак чујемо, да је створена код начелства кривица за више њих грађана — да су ко бајги они колоње били узрујани грађанству, да су бирачки одбор тога дана 24. окт. растерали и да су општи суд запечатили. И за све ово разуме се да ће помоћник Стева, подпреседник овдашњег мртвог пододбора напредњачке странке, са својим преседником истог пододбора Лакошићем нађи и сведоце.

За извиђање ових кривица, чујемо г. министар правде одредио је на предлог начелства кривица за више њих грађана — да — да су ко бајги они колоње били узрујани грађанству, да су бирачки одбор тога суда, да су општи суд запечатили. И за све ово разуме се да ће помоћник Стева, подпреседник овдашњег мртвог пододбора напредњачке странке, са својим преседником истог пододбора Лакошићем нађи и сведоце.

Полицијска испељуја власт може у важним и гајаштевним случајима злочинства, одма у почетку испељуја до ставити случај суду, да овај одреди једног судију са писаром, који ће дело испедити и Суду поднети.

Давно чуло, да је и г. министар правде могао окачествовати ово дело као злочинство, — те према цитираном патрагфу да одређује и то још он, а не суд — судију.

Видићемо како ће испељење теши и како ће се свршити.

Кад је народ дошао у начелство и био по наредби силе помоћника Стева оружани пандури опколе, помоћник Стева без икаквог узрока и датог му повода, напао је за честитог и узважног трговца Миту Петровића овд. та га је шамарима по врату... а пешицима по

да је добио лубеницу пуну дуката!! Дуго и страшно крчали су и давили се Срби и Турци по шаљцу и сва нишка војска, морала је већ да сломије храброст једног јединог шаљца и једног војводе, без подпоре и помоћи од осталих, који су му озго у тема гледали и — сејирали! До скора је живо у Д. Матејевићима пеки чича Јова Стојановић († лане), који је био 1809. велики чобанин (од 15 год.) и вели како су војводе озагаиле Синђелићу и гридили га: „Ти си, море, сиши туна да први освојиш Ниш, да будеш старији у њему!“ и друге сложне беседе чинили — што није да не личи на српски... Остављен од свију, у разореном и криву у месом напуњеном шаљцу своме, шта је могао плеснити Синђелић друго чинили но — штампољем из у чебану! Многи Турци, војвода и оно мало браће и јунака што беше до тог тренутка живи — одлете у ветар и — — кир се поврати!

....Свакана типшина влада сад на томе месту и кад станеш код тог споменика и погледаш на Ниш, видиш преко „Митадашине табије“... нова висока кујбета нишка цркве, како се са својим крстовима поносно дижу у висину као да би хтела да кажу: „Испунило се оно што је Синђелић жудео и за шта је погинуо! Ниш је слободан!“ — Синђелић

и њима тукао пред свим грађанима, који су били у начелству, — те су га они и отсли од г. Стева. Том приликом скупљени народ, тако је се у гневу свом противу помоћника Стева одржао, да је поднудио за похвалу; јер му ништа нису чинили, кад су свог узважног суграђанина отсли испод песничава.

За ово противаково поступање, тужен је помоћник г. министру полиције, и шта се овоме буде наредило и какво извиђање, изнећемо на јавност.

Ето шта се и како ради од сile видеоловачких напредњака и овде.

ТРОГВАД

Б. М.

Шабац 20 нов. 1882 год.

Скоро ће бити 3 месеца од како се овде у Шапцу бави позоришна дружина под управом г. Мијаила Димића, и зачудо ми је да се да данас не нађе нико, да о овог красној дружини коју је реч прозорби.

За време од 1 септембра па до данас, ова вредна друžina дала је око 70 претстава позоришне ораћине српске, у којима је Шабачка публика могла добра лепоте да се научи, а осим тога да у пријатијију забави веће проведе; и збога, по мом скромном мишљењу, много је паметије посвећавати оваке забаве и установе, нежели проводити вечеру у бачењу и картању, које је, узгряде било речено, добраје уврштено са једној лепој вароши Шапцу.

Шабачка публика позната је као дарежива скоро у сваком погледу, па и према овој дружињи она се с почетка као таква показала; но упоследње време завладао је у њој неки застој, а то је с тога што је она из ранијих времена навикнута да гледа „тигра танги“ којекаквих пробисвета и варалица.

Труд г. Димића, овог вредног глумца, заслужује да му се свака похвали ода, и он ни у ком погледу не жали труда, како да задовољи публику, и да одговори овом високом позиву, које позоришне дружиње имају код нас овако поцепавог народа, и да нам покажу да смо и ми некад били елавни, па да нам одкрију све оне мане и недостатке, са којих смо толико страдали и које су нам друштвени и државни живот подизале, а уједно да нам покажу: шта вреди и шта је када да учини један народ, па мајкар он и мали био, кад у друштву и средини његовој не буде више Вука Бранковића и њему подобних; — с тога су у неку руку позоришта јавне школе, кад су свакоме скоро приступиле, а ово је особито код нас у Шапцу.

Позориште је у гостионици „Касини“ и ако би требало да је злокал мало већи, опет је он према нашој прилици доста згодан, јер се поред чаше кива или црвенике вина још са већим задовољством уживити може, а особито кад се узме

је осветлији образ! Он је српски Леонид! Бог да прости њега и његове!

Несрећне остала војводе нагну бежати Делиграду. Бесни и окупажени Турци за њима и — целокупна погибија створила је „Келе-кулу“ и пројдрда је 3—4 хиљаде људи, које на Чагару, које у бегству осталих на Делиграду. Џе напредак и план ове године би у нашта претворен и будући изгледа уништени. Карапоље, који је био далеко зашишо у Стару Србију, брже боље дојури чак у Куприју, да осигура прелаз. Војводе српске што су у Босни биле пренеле морали су се вратити натраг, да се на ново отима што је било отето, па — изненавено. Ако је страховит Карапоље пиштој доста пута сурјо, паховито и неправедно изражавао гњев свога господара — штетаје и остале нездовољење на права, што главном заповеднику војске на Каменици није учинио — крај!

То је Ниш и његова околина! У поимању великог успеха, који је освојен Ниш показала српска војска; у оцењивању важности овога искада славног, до скора заробљеног, а сада слободог и у будућности великог Ниша — ја сам узео перо да онем који није био никад у њему, и који није

У обзор да је ухазак скоро свакоме приступао, пошто је г. Димић згодно удеоју још цену за улазак, која је врло незнатна, али и мислим, да је према овако незнатној цени могуће свакоме посећавати позориште, а по врх тога што ту нема седишта него сваки има столицу, где се поред згодно размештених астала, заместили може.

Како г. Димић намерава, да са својом дружином цељу зиму овде проведе, већ је би да се и наша шабачка публика мало боље томе одазове, како би глумци добили што више воље за рад, јер све је узадул, ако се труда бар колико толико не награди.

Има већ дванаест година од како г. Димић, као управитељ, води позоришну дружину; за својо време његова дружина никоме ни паре није дужна оставила, шта више, код њих влада правило, ако би се који од друштвених чланова законисано задуживао, г. Димић платио дуг за њега и онда се исти члан из друштва искључи.

Да ли ће се наши шапчани, према овоме друштву боље одазвати, идемо да видимо.

М...

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Сmedereva пише нам један пријатељ ово: мојим послом морао сам пропити кроз Свилајенац идући из Лапова, и издаље. У Лапову сам био 12. Новембра и тамо чуо да је умро ћак II разреда гимназије Свилајеначке: Трифун Којанић из Лапова. Овај ћак није ни три дана боловао. Тако рекоше на Лапову.

Но кад дођох у Свилајенац, пришао: да је овај ћак једнога дана био прозват да говори лекцију у школи из „Ботанике“, пред професором овога предмета. Ђак је веле тихо говорио овај тешки предмет: а професор, забринут неким лудоријама из свог брачног живота, нагло почне викати на ћака: „Зашто незнаш?“ по неколико пута узастоше. „Вак се уплаши, па се опет окуражи и одговори: „Ја знам господине“. Но професор наважи: „непитам те што знаш, но зашто не знал?“ па овда запнула длановима ћака по глави тако нагло, да је овај хтео пасти, и пао би веде, да га двојца другова нису придржала и напоље извела, свога бледа и у готово несвесности. Три дана је потом јадни Трифун боловао у Свилајенцу, а четврти однесу га кући у Лапово, где је пети дан умро.

Ово сам чуо овако да причају по Свилајенцу са додатком да директор незна ово. Тако исто незна ни отац пок. Трифуна, да му је син од младе науке морао умрети.

или који није видео нови Ниш: дајем једну површну слику. Ниш је, без сумње, после Београда друга варош у Србији.

И они владаоци и народ, онај народ и војска, оне дипломате и патриоте — — који су у размаку само од 10 год (од 1868 — 1877) освојили Србију ћевна два велика града, два стожера домаће и државе величине, који су добили Србији Београд 1868) и Ниш (1877) — да нису ништа друго Србији привредили — заслужили би да им дела њихова буду уписанна у историју, а име њиховом да потомство подиже и храни спомене достојне делима њиховим.

Али тековине те нису само та два града! Од Ниша је далеко још до Пирота и Царибрада, далеко до Преполца над Косовом а још даље до извора Мораве над Врањем. Све су и то тековине истих народа и то тековине истих владаоца, народа и његових разборитих људи.

Ни једна жртва није велика! И ја опоричем свима онима њихов српски патриотизам, који сваком згодном приликом потржују прљаву кебу иза појаса о — „ратним жртвама“, како да девет година Караборђева војне нису биле пуне „ратних жртава“? И зар је за то мали Караборђе и његов нара-

веле да овакав начин предавања имају још двојица од професора у овој гимназији, па би добро било, да се ово пропита и види дали је то најновија метода да деца пре науче. Немогу се научити, зашто да се професор гимназије толико једи код му ћак неможе да научи. Ако гимназиста зма, добија добру бележку, ако незна добија лошу, а професор чак и поштовање.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Скупштинска ситуација, како смо је приказали у прошломе броју нашег листа, није се ни у којико променила. „Скупштина“ још не може да односно свој рад. Врати на згради скупштинске још једнако су затворена за све, који не уживају повластице видеоловца. С тога још тајна заодева скупштинску дворану у којој сам Бог зна шта се збива. Та се тајанственост нешто сувикже протеже, — јер од 25. падо јуче, 29. о. м. дакле за пуних пет дана још се није чуо глас тугујућег „председничког звонџета“ у „Скупштини“. Шта ли је томе узрок? Зли језици тврде да нема довољно „пославника“ на окуну, а бечки службени лист српског министарства „Пол. Коресп.“ као да то потврђује код јавља, да је конституијање „Скупштине“ одграђено на неизвесно време, док се не искуне очеви отаџбине. Дакле ad calendas Graecas.

Поводом нашег члánка у 159-ом броју „Српске Независности“, „Видео“ у своме прекјучерашњем броју 162. излете против нас са пуно напада и со карактера грядња.

„Видео“ је на поругу озбиљне журналистике, и овом приликом као и инате, посуждио се својим старим занатом.

Ми само са презрењем прелазимо преко онаквих неуједности, каквима је против нас пуно и препуно „Видео“ готово у сваком броју.

Од људи као што су „напредњаци“, ми се у осталом и нисмо могли издати чему бољем. У целом њиховом раду огледа се само пустош и безобразљук, па, разуме се, да они тако морају и да завршију своју политичку улогу.

Тако радећи, наши „напредњаци“ наравно да би се радовали, кад би им се — као што они нама неумесно требају — рекло: „покрите се, на ћутите“, јер знају да би се тим начином скривала сва њихова ругоба. Али неварајте се господо „напредњаци“: српски је народ толико да виших недела претпријати, да вас неће оставити покривене, већ ће вас, по вашој заслуги, једном тако открыти, да ћете ви онда морати да одговорате за све више незаконитости и недела на штету народних права и интересса.

— У недељу 28. ов. м. обављен је избор председника општинског суда. Изабран је г. Живко Карабиберовић.

— Јуче у 10 часова пре подне сахрану је Андра С. Книћанин професор реалке и почасни војнички потпоручник. Несрећни случајем он се 28. ов. месец да јутро око 5 саати преставио. Андра Книћанин, био је вредан наставник у школи, и ватрен патријот. У оба настава рата он је учествовао, вршеви војну службу са највећим одушевљењем. Као ваздал патријот, љубио је он са највећим жаром ерпску војску, ту узданицу народу. За своје заслуге у ратовима нашим одликован је тајковским крстом и сребрном медаљом за храброст.

Ван школе, где је марљиво радио као савестан наставник, Андра се живо интересовао за све што је роду ерпском од користи. Српство и његова лепша будућност лебдили су му увек пред очима. Његове младе ерпске груди и топло срце били су увек пуни одушевљења и љубави према српству.

Као друг пријатељ остаје покојни Андра увек у успомени код нас. Његова простодушност и искрено задобијала му је симпатије код свакога, са ким је у додир долазио.

Осим свога рада у школи окушао је покојни Андра своју снагу и на књижевном пољу. У свему што је радио, па и у ономе што је писао вејао је ерпски патриотизам.

Уз лепо саучешће познаника и пријатеља из свија сајјева грађанства, а уз војевен почасти испраћен је млади покојни до вечној му кући. На бошку куда се савија великој школи, на длогоду реалке где је Андра био наставник, говорио је беседу г. Стева Бајаловић, његов друг, професор реалке, а из гробу у лепији беде седи опростио се његов професор и пријатељ г. Коста Црногорци, професор друге полугимназије београдске са њиме.

Покојни Андра оставља након себе младу супругу и нејако мушки детење, и ожалошћену мајку.

Нека је лака земља српска младом Србину и искреном родаљу београдској Србији и трајан спомен међу нама.

— У Београду отпочео је 25. ов. мес. попис становништва; тај попис врши квартарне старешине сваког дана од два до пет сајахи и п. п. То ће трајати све дотле док се још становништво не попише. Време је било да се ово већ једном оточне, како би се сазнао рачун о становништву наше престонице. За што се то за ово две године није чинило, знаје сигурно они који су позвани да то врше.

— „Видео“ се још миче. И оно сме да помоги бела зуба. Али који су то патрони „videolovi“, а који ти јадољници његови? То нетреба већ више вијком да говоримо, њих знаду сви, и за то што их зна пренре их свако. Са „Видеолом“ у оштре пуштили се у прерију значи толико исто газитије блато и прълати се. Презрење је истине мала казна за њих, који немају стиди ни срама. Они заслужују нешто горе, но оставимо времену, а оно ће и то донети сомом.

штај!! Ја шта је Љубић, Дубље, Пожаревац и тешке ране и мртве главе у там Милешевим бојевима; но „ратне жртве“? Немамо ли ми тим жртвама да захвалим постанак Србије?! За што целивамо гроб Синђелићев код Ниша? Крљу се искупују свака слобода, па и слобода српска! Јесмо ли крви миј који смо се родили и живимо у стратишном времену кад се ваље крвти и војевати?? Сад се тековине теку. Кад једна држава пропада, друга ниче или ће нићи трећа. Па у тим тренутцима, као и у дну: „Ако не сртеге, после ме стиже!“ Јер лакше ће доćiје бити постомству управљати великом Србијом, но данашњем нараштају малу Србију очувати а још је већом начинити. У добру је лако добар бити!

Тешња за ослобођењем.

Тешко је робовати! Тешко је служити туђину! Тешко је у близини гледати брата свога слободна и правна, а сам бити бесправан роб — Турчин.

Тако је било и Нишлијама и народу нишке околине док бејаху под Турцима. Граница слободе 1833. године, кад Књаз

ТЕЛЕГРАМИ

Ваљево, 28. нов.

Јуче суд пусти поп Андрију из Белија, као невина, полиција га држала у притвору 70 дана; то прешаће полиције.

Алексинац, 28. нов.

Парастос приредили пок. Даничићу његови некадашњи ѡаци. Овај нека се исправи из 160 броја, у првом броју.

Куршумлија, 29. нов.

Полиција осуди и општинског писара Савића тридесет дана затвора. Баш су својски кидисали, вазда ће је на измаку.

ПРИПОСЛАНО*

Отворено писмо из Марије

Г. Дру з. Е. Уричићу

у БЕОГРАДУ

Добротом једног болесника из Београда, који је сам Марију походио недавно добио број Српске Независности од 20. Авг. у руке где је госп. др. Ургичић обнародовао своје примедбе о Марији. Потом у том извешчују има добра неистинити податаки и цифара, који потребују исправе, то ће ус ограничити на изјаву коју је додато затим сваком читаоцу, да себи сам створи своју пресуду.

1. Не стоји, да је акционо друштво искључиво чивутско, и ако би у ствари тако било, не би мењао заљапост зајвода, но сада стоји: да 4% акционара јесу хришћани и једва 1/5 чивути. Ти џедеоничари по своме друштвеном положају јесу кнезеви, грофи, лекари, адвокати трговци и т. д. а истинитост тога казивања може се доказати ерпском акционаром, који је уредништву ерп. Независности послат, а оверен код кр. уг. трибунала београдског суда у Бејчеку.

2. Тако исто не стоји: да домаћа правила у Марији ишпецијално поничу из ниске чивутске грамзности, јер су у њима исте оче тачке и одредбе, које се код сличних заводи налазе у Каптјајтебену, Радегију, Гајијарену, и. пр. онај 40 § правила марилијских који вами чивутски изгледа, налази се у статутима из Радегија на стр. 14. из Гајијара на стр. 16. из Крајевеа стр. 12 и 14. која правила се налазе код редакције Српске Независности на увијају.

3. Тардите, да је у Марији тако исто скупу, шта више и скупље но на осталим купатилама, и као доказ наводите: 1. да је у Марији — где се морају минералне воде куповати — глајенбершка или селтерка вода скупља но у Глајенбергу или у Селтеру; то је сасвим пријатељски.

* За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Милош доби још 6 округа, удари близу Пиши; али Ниш остаје да буде, поред неколико стотина, још четрдесет и четири године потрајалих турских паша и војника, који су убијали сваки народни покрет, скаку жељу за слободом и ослобођењем. Турчин уме или безусловно да суди и гони или да се покорава. Он не зна за средњу меру!

Али и у том тајном тешњу за слободом, увек стоји клица за јаван покрет. И ако су покрети свији (масе), буње т. ј. устанци, у већем размеру немогуће биле, ишак је у тим приликама било увек људи, који су носили, оличавали и исказивали ту народну мисао ослобођењем.

(настави се).